

професіоналізмом» [9, с.90]. Нові соціальні ризики стали закономірним результатом переорієнтація економіки від товаровиробництва до сервісу та зростання нестабільності на ринках праці. Відбувається реорганізація культурної сфери шляхом збільшення інформатизації всіх сфер суспільного життя та орієнтація на пріоритети інтелектуалізму. В умовах додаткової плинності нормативно-правова закріпленість соціальних ризиків перетворюється в анахронізм і заважає їх попередженню та запобіганню.

Питання нових соціальних ризиків («new social risks») вперше було поставлено для наукового обговорення П. Тейлор-Губі [10], Г. Еспін-Андерсен [11], Дж. Бонолі [12], П. Розанваллон [13]. Соціальною базою для обговорення нових соціальних ризиків стали проблеми розбудови в розвинутих країнах ЄС держав загального добробуту («the welfare state») або «ліберальної держави добробуту». Згідно Г. Еспін-Андерсену, державу добробуту відрізняє низький рівень декомодифікації, а для С. Лейбфріда аналогом моделі держави добробуту виступає англосаксонська (резидуальна) модель. Ф. Кастлс та Д. Мітчелл базовою ознакою держави добробуту вважають низькі соціальні видатки та неприйнятність застосування інструментів вирівнювання у соціальній політиці. Дж. Бонолі в якості головного критерію держави загального добробуту відносить низьку питому вагу соціальних видатків. Але спільною рисою загальною держави добробуту частіше визнають те, що «соціальні ризики компенсуються повною мірою для груп, які беруть участь у виробництві, інші стають залежними від соціальної допомоги» [14, с.46].

Головною метою держави загального добробуту є забезпечення надання низки соціальних послуг, які в умовах переходу до постіндустріального суспільства стали проблематичними. Проблеми надання соціальних послуг у нових умовах затонули низку політичних питань, зокрема питання соціальної справедливості існуючого суспільного та економічного устрою держави. В цих умовах надмірна міжнародна міграція стала для розвинутих країн системним викликом. Без відповіді на питання про суміщення соціальної справедливості та міжнародної міграції під питанням залишається ідея розбудови держав загального добробуту.

Фундатор концепції нових соціальних ризиків у державах загального добробуту, Пітер Тейлор-Губі, визначає нові соціальні ризики як такі, з якими люди стикаються в процесі переходу до постіндустріального суспільства. Найбільш важливе значення для переходу до нових соціальних ризиків мають чотири сучасні соціально-економічні процеси. По-перше, це «прагнення передати низькокваліфіковану роботу в країни, де рівень оплати праці нижче». Технічні розробки в області виробництва, які скорочують частку некваліфікованих робочих місць, є міцним фактором зростання масштабів міжнародної конкуренції та міжнародної трудової міграції. Це, за думкою П. Тейлор-Губі, може «посилити зв'язок між освітою та зайнятістю», що, у свою чергу, буде впливати «на ризик соціальної ізоляції серед осіб з низьким рівнем освіти». Аналіз дослідження європейських домогосподарств (European Household Panel Study) показав, що «ризик опинитися в довгостроковій бідності майже в п'ять разів вище серед тих, хто має мінімальний рівень освіти порівняно з тими, хто відвідували університети» [10, с. 3-4].

Другим глобальним процесом, що впливає на нові соціальні ризики – це збільшення економічної активності жінок на фоні падіння економічної активності чоловіків. Отже, нові соціальні ризики для розвинутих країн набули більшої актуальності, ніж для тих, що розвиваються та є постачальниками трудових мігрантів.

Третім процесом, що впливає на нові соціальні ризики, є збільшення в абсолютних і відносних числах літніх людей. Це має наслідки для соціальної допомоги, для вартості державних пенсій та послуг в галузі охорони здоров'я. Старіння населення розвинутих країн генерує попит на надання оплачуваних послуг по догляду за літніми людьми, тому що працюючі члени сім'ї не здатні піклуватися про літніх утриманців від 16 до 22 годин на добу.